ബ്രഹ്മാണ്ഡപുരാണമ്/പൂർവഭാഗഃ/അധ്യായഃ 22 ദേവ-ഗൃഹാനുകീർത്തനം

< ബ്രഹ്മാണ്ഡപുരാണമ് | പൂർവഭാഗഃ

ബ്രഹ്മാണ്ഡപുരാണമ്/പൂർവഭാഗഃ
← അധ്യായഃ 21 അധ്യായഃ 22 അധ്യായഃ 23 →
[[ലേഖകഃ :|]]

സൂത ഉവാച ..

സ്വായംഭുവനിസർഗേ തു വ്യാഖ്യാതാന്യംതരാണി ച ..

ഭവിഷ്യാണി ച സർവാണി തേഷാം വക്ഷ്യാമ്യനുക്രമമ് .. 22.1 ..

ഏതച്ഛ്രുത്വാ തു മുനയഃ പപ്രച്ഛൂ രോമഹർഷണമ് ..

സൂര്യാചംദ്രമസോശ്ചാരം ഗ്രഹാണാം ചൈവ സർവശഃ .. 22.2 ..

ഋഷയ ഊചുഃ ..

ഭ്രമംതി കഥമേതാനി ജ്യോതീഷി ദിവമംഡലമ് ..

അവ്യൂഹേന ച സർവാണി തഥൈവാസംകരേണ വാ .. 22.3 ..

കശ്ചിദ്ഭ്രാമയതേ താനി ഭ്രമംതേ യദി വാ സ്വയമ് ..

ഏതദ്വേദിതുമിച്ഛാമസ്തന്നോ നിഗദ സത്തമ .. 22.4 ..

സൂത ഉവാച ..

ഭൂതസംമോഹനം ഹ്യേതദ്വദതോ മേ നിബോധത ..

പ്രത്യക്ഷമപി ദൃശ്യം ച സംമോഹയതി യത്പ്രജാഃ .. 22.5 ..

യോഽയം ചതുർദ്ദിശം പുച്ഛേ ശൈശുമാരേ വ്യവസ്ഥിതഃ ..

ഉത്താനപാദപുത്രോഽസൗ മേഢീഭൂതോ ധ്രുവോ ദിവി .. 22.6 ..

സ വൈ ഭ്രാമയതേ നിത്യം ചംദ്രാദിത്യൗ ഗ്രഹൈഃ സഹ ..

ഭ്രമംതമനുഗച്ഛംതി നക്ഷത്രാണി ച ചക്രവത് .. 22.7 ..

ധ്രുവസ്യ മനസാ ചാസൗ സർപതേ ജ്യോതിഷാം ഗണഃ ..

സൂര്യാചന്ദ്രമസൗ താരാ നക്ഷത്രാണി ഗ്രഹൈഃ സഹ .. 22.8 ..

വാതാനീകമയൈർബംധൈർധ്രുവേ ബദ്ധാനി താനി വൈ ..

തേഷാം യോഗശ്ച ഭേദശ്ച കാലശ്ചാരസ്തഥൈവ ച .. 22.9 ..

അസ്തോദയൗ തഥോത്പാതാ അയനേ ദക്ഷിണോത്തരേ ..

വിഷുവദ്ഗ്രഹവർണാശ്ച ധ്രുവാത്സർവം പ്രവർത്തതേ .. 22.10 ..

വർഷാ ഘർമോ ഹിമം രാത്രിഃ സംധ്യാ ചൈവ ദിനം തഥാ ..

ശുഭാശുഭം പ്രജാനാം ച ധ്രുവാത്സർവം പ്രവർത്തതേ .. 22.11 ..

ധ്രുവേണാധിഷ്ഠിതശ്ചൈവ സൂര്യോഽപോ ഗൃഹ്യ വർഷതി ..

തദേഷ ദീപ്തകിരണഃ സ കാലഗ്നിർദിവാകരഃ .. 22.12 ..

പരിവർത്തക്രമാദ്വിപ്രാ ഭാഭിരാലോകയൻ ദിശഃ ..

സൂര്യഃ കിരണജാലേന വായുയുക്തേന സർവശഃ .. 22.13 ..

ജഗതോ ജലമാദത്തേ കൃത്സ്നസ്യ ദ്വിജസത്തമാഃ ..

ആദിത്യപീതം സകലം സോമഃ സംക്രമതേ ജലമ് .. 22.14 ..

നാഡീഭിർവായുയുക്താഭിർലോകധാരാ പ്രവർത്തതേ ..

യത്സോമാത്സ്രവതേ ഹ്യംബു തദന്നേഷ്വേവ തിഷ്ഠതി .. 22.15 ..

മേഘാ വായുവിഘാതേന വിസൃജംതി ജലം ഭുവി ..

ഏവമുത്ക്ഷിപ്യതേ ചൈവ പതതേ ചാസകൃജ്ജലമ് .. 22.16 ..

ന നാശം ഉദകസ്യാസ്തി തദേവ പരിവർത്തതേ ..

സംധാരണാർഥം ലോകാനാം മായൈഷാ വിശ്വനിർമിതാ .. 22.17 ..

അന്യാ മായയാ വ്യാപ്തം ത്രൈലോക്യം സചരാചരമ് ..

വിശ്വേശോ ലോകകൃദ്ദേവഃ സഹസ്രാക്ഷഃ പ്രജാപതിഃ .. 22.18 ..

ധാതാ കൃത്സ്നസ്യ ലോകസ്യ പ്രഭവിഷ്ണുർദിവാകരഃ ..

സാർവലൗകികമംഭോ യത്തത്സോമാന്നഭസശ്ച്യുതമ് .. 22.19 ..

സോമാധാരം ജഗത്സർവമേതത്തഥ്യം പ്രകീർതിതമ് ..

സൂര്യാദുഷ്ണം നിസ്രവതേ സോമാച്ഛീതം പ്രവർത്തതേ .. 22.20 ..

ശീതോഷ്ണവീര്യൗ ദ്വാവേതൗ യുക്ത്യാ ധാരയതോ ജഗത് ..

സോമാധാരാ നദീ ഗംഗാ പവിത്രാ വിമലോദകാ .. 22.21 ..

ഭദ്രസോമപുരോഗാശ്ച മഹാനദ്യോ ദ്വിജോത്തമാഃ ..

സർവഭൂതശരീരേഷു ഹ്യാപോ ഹ്യനുസൃതാശ്ച യാഃ .. 22.22 ..

തേഷു സംദഹ്യമാനേഷു ജംഗമസ്ഥാവരേഷു ച ..

ധൂമഭൂതാസ്തു താ ഹ്യാപോ നിഷ്ക്രാമംതീഹ സർവശഃ .. 22.23 ..

തേന ചാഭ്രാണി ജായംതേ സ്ഥാനമഭ്രമയം സ്മൃതമ് ..

തേജോഽർകഃ സർവഭൂതേഭ്യ ആദത്തേ രശ്മിഭിർജലമ് .. 22.24 ..

സമുദ്രാദ്വായുസംയോഗാദ്വഹംത്യാപോ ഗഭസ്തയഃ ..

സംജീവനം ച സസ്യാനാമംഭസ്തദമൃതോപമമ് .. 22.25 ..

തതസ്ത്വൃതുവശാത്കാലേ പരിവർത്യ ദിവാകരഃ ..

യച്ഛത്യാപോ ഹി മേഘേഭ്യഃ ശുക്ലാശുക്ലൈർഗഭസ്തിഭിഃ .. 22.26 ..

അഭ്രസ്ഥാഃ പ്രപതന്ത്യാപോ വായുനാ സമുദീരിതാഃ ..

സർവഭൂതഹിതാർഥായ വായുമിശ്രാഃ സമംതതഃ .. 22.27 ..

തതോ വർഷതി ഷണ്മാസാൻസർവഭൂതവിവൃദ്ധയേ ..

വായവ്യം സ്തനിതം ചൈവ വൈദ്യുതം ചാഗ്നിസംഭവമ് .. 22.28 ..

മേഹനാച്ച മിഹേർധാതോർമേഘത്വം വ്യജയംതി ഹി ..

ന ഭ്രശ്യംതി യതശ്ചാപസ്തദഭ്രം കവയോ വിദുഃ .. 22.29 ..

മേഘാനാം പുനരുത്പത്തിസ്ത്രിവിധാ യോനിരുച്യതേ ..

ആഗ്നേയാ ബ്രഹ്മജാശ്ചൈവ പക്ഷജാശ്ച പൃഥഗ്വിധാഃ .. 22.30 ..

ത്രിധാ മേഘാഃ സമാഖ്യാതാസ്തേഷാം വക്ഷ്യാമി സംഭവമ് ..

ആഗ്നേയാ സ്തൂഷ്ണജാഃ പ്രോക്താസ്തേഷാം ധൂമപ്രവർത്തനമ് .. 22.31 ..

ശീതദുർദിനവാതാ യേ സ്വഗുണാസ്തേ വ്യവസ്ഥിതാഃ ..

മഹിഷാശ്ച വാരാഹാശ്ച മത്തമാതംഗരൂപിണഃ .. 22.32 ..

ഭൂത്വാ ധരണിമഭ്യേത്യ രമംതേ വിചരംതി ച ..

ജീമൂതാ നാമ തേ മേഘാ ഹ്യേതേഭ്യോ ജീവസംഭവഃ .. 22.33 ..

വിദ്യുദ്ഗുണവിഹീനാശ്ച ജലധാരാ വിലംബിനഃ ..

മൂകമേഘാ മഹാകായാ ആവഹസ്യ വശാനുഗാഃ .. 22.34 ..

ക്രോശമാത്രാച്ച വർഷംതി ക്രോശാർദ്ധാദപി വാ പുനഃ ..

പർവതാഗ്ര നിതംബേഷു വർഷതി ച രസംതി ച .. 22.35 ..

ബലാകാഗർഭദാശ്ചൈവ ബലാകാഗർഭധാരിണഃ ..

ബ്രഹ്മജാ നാമ തേ മേഘാ ബ്രഹ്മനിശ്വാസസംഭവാഃ .. 22.36 ..

തേ ഹി വിദ്യുദ്ഗുണോപേതാസ്തനയിത്നുപ്രിയസ്വനാഃ ..

തേഷാം ശശ്വത്പ്രണാദേന ഭൂമിഃ സ്വാംഗരൂഹോദ്ഭവാ .. 22.37 ..

രാജ്ഞീ രാജ്യാഭിഷിക്തേവ പുനര്യൗവനമശ്നുതേ ..

തേഷ്വിയം പ്രാവൃഡാസക്താ ഭൂതാനാം ജീവിതോദ്ഭവാ .. 22.38 ..

ദ്വിതീയം പ്രവഹം വായും മേഘാസ്തേ തു സമാശ്രിതാഃ ..

ഏതം യോജനമാത്രാച്ച സാധ്യർദ്ധാ നിഷ്കൃതാദപി .. 22.39 ..

വൃഷ്ടിർഗർഭസ്ത്രിധാ തേഷാം ധാരാസാരഃ പ്രകീർത്തിതഃ ..

പുഷ്കരാവർത്തകാ നാമ തേ മേഘാഃ പക്ഷസംഭവാഃ .. 22.40 ..

ശക്രേണ പക്ഷച്ഛിന്നാ യേ പർവതാനാം മഹൗജസാമ് ..

കാമാഗാനാം പ്രവൃദ്ധാനാം ഭൂതാനാം ശിവമിച്ഛതാ .. 22.41 ..

പുഷ്കരാ നാമ തേ മേഘാ ബൃംഹംതസ്തോയമത്സരാഃ ..

പുഷ്കരാവർത്തകാസ്തേന കാരണേനേഹ ശബ്ദിതാഃ .. 22.42 ..

നാനാരൂപധരാശ്ചൈവ മഹാഘോരസ്വനാശ്ച തേ ..

കല്പാംതവൃഷ്ടേഃ സ്രഷ്ടാരഃ സംവർതാഗ്നേർനിയാമകാഃ .. 22.43 ..

വർഷംത്യേതേ യുഗാംതേഷു തൃതീയാസ്തേ പ്രകീർത്തിതാഃ ..

അനേകരൂപസംസ്ഥാനാഃ പൂരയംതോ മഹീതലമ് .. 22.44 ..

വായും പുരാ വഹന്തഃ സ്യുരാശ്രിതാഃ കല്പസാധകാഃ ..

യാന്യംഡസ്യ തു ഭിന്നസ്യ പ്രാകൃതസ്യാഭവംസ്തദാ .. 22.45 ..

യസ്മിൻബ്രഹ്മാ സമുത്പന്നശ്ചതുർവക്ത്രഃ സ്വയംപ്രഭുഃ ..

താന്യേവാംഡകപാലാനി സർവേ മേഘാഃ പ്രകീർത്തിതാഃ .. 22.46 ..

തേഷാമാപ്യായനം ധൂമഃ സർവേഷാമവിശേഷതഃ ..
തേഷാം ശ്രേഷ്ഠസ്തു പർജന്യശ്ചത്വാരശ്ചൈവ ദിഗ്ഗജാഃ .. 22.47 ..
ഗജാനാം പർവതാനാം ച മേഘാനാം ഭോഗിഭിഃ സഹ ..
കുലമേകം പൃഥഗ്ഭൂതം യോനിരേകാ ജലം സ്മൃതമ് .. 22.48 ..
പർജന്യോ ദിഗ്ഗജാ ശ്ചൈവ ഹേമന്തേ ശീതസംഭവാഃ ..
തുഷാരവൃഷ്ടിം വർഷംതി ശിഷ്ടഃ സസ്യപ്രവൃദ്ധയേ .. 22.49 ..
ഷഷ്ഠഃ പരിവഹോ നാമ തേഷാം വായുരപാശ്രയഃ ..
യോഽസൗ ബിഭർത്തി ഭഗവാൻഗംഗാമാകാശഗോചരാമ് .. 22.50 ..
ദിവ്യാമൃതജലാം പുണ്യാം ത്രിധാ സ്വാതിപഥേ സ്ഥിതാമ് ..
തസ്യാ നിഷ്യംദതോയാനി ദിഗ്ഗജാഃ പൃഥുഭിഃ കരൈഃ .. 22.51 ..
ശീകരം സംപ്രമുംചംതി നീഹാര ഇതി സ സ്മൃതഃ ..
ദക്ഷിണേന ഗിരിര്യോഽസൗ ഹേമകൂട ഇതി സ്മൃതഃ .. 22.52 ..
ഉദഗ്ഘിമവതഃ ശൈല ഉത്തരപ്രായദക്ഷിണേ ..
പുംഡ്രം നാമ സമാഖ്യാതം നഗരം തത്ര വിസ്തൃതമ് .. 22.53 ..
തസ്മിന്നിപതിതം വർഷം തത്തുഷാരസമുദ്ഭവമ് ..
തതസ്തദാവഹോ വായുർഹേമവംതം സമുദ്വഹൻ .. 22.54 ..
ആനയത്യാത്മയോഗേന സിംചമാനോ മഹാഗിരിമ് ..
ഹിമവംതമതിക്രമ്യ വൃഷ്ടിശേഷം തതഃ പരമ് .. 22.55 ..
ഇഹാഭ്യേതി തതഃ പശ്ചാദപരാംതവിവൃദ്ധയേ ..
വർഷദ്വയം സമാഖ്യാതം സസ്യദ്വയവിവൃദ്ധയേ .. 22.56 ..
മേഘാശ്ചാപ്യായനം ചൈവ സർവമേതത്പ്രകീർത്തിതമ് ..
സൂര്യ ഏവ തു വൃഷ്ടീനാം സ്രഷ്ടാ സമുപദിശ്യതേ .. 22.57 ..
സൂര്യമൂലാ ച വൈ വൃഷ്ടിർജലം സൂര്യാത്പ്രവർതതേ ..
ധ്രുവേണാധിഷ്ഠിതഃ സൂര്യസ്തസ്യാം വൃഷ്ടൗ പ്രവർത്തതേ .. 22.58 ..
ധ്രുവേണാധിഷ്ടിതോ വായുർവൃഷ്ടിം സംഹരതേ പുനഃ ..
ഗ്രഹോ നിഃസൃത്യ സൂര്യാത്തു കൃത്സ്നേ നക്ഷത്രമംഡലേ .. 22.59 ..

ചരിത്വാന്തേ വിശത്യർകം ധ്രുവേണ സമാധിഷ്ഠിതമ് ..

തതഃ സൂര്യരഥസ്യാഥ സന്നിവേശം നിബോധത .. 22.60 ..

സംസ്ഥിതേനൈകചക്രേണ പംചാരേണ ത്രിനാഭിനാ ..

ഹിരണ്മയേന ഭഗവാംസ്തഥൈവ ഹരിദർവണാ .. 22.61 ..

അഷ്ടാപദനിബദ്ധേന ഷട്പ്രകാരൈകനേമിനാ ..

ചക്രേണ ഭാസ്വതാ സൂര്യഃ സ്യംദനേന പ്രസർപതി .. 22.62 ..

ദശയോജനസാഹസ്രോ വിസ്താരായാമതഃ സ്മൃതഃ ..

ദ്വിഗുണോഽസ്യ രഥോപസ്ഥാദീഷാദംഡഃ പ്രമാണതഃ .. 22.63 ..

സ തസ്യ ബ്രഹ്മണാ സൃഷ്ടോ രഥോ ഹ്യർഥവശേന തു ..

അസംഗഃ കാംചനോ ദിവ്യോ യുക്തഃ പവനഗൈർഹയൈഃ .. 22.64 ..

ഛംദോഭിർവാജിരൂപൈസ്തു യതശ്ചക്രം തതഃ സ്ഥിതൈഃ ..

വാരുണസ്യംദനസ്യേഹ ലക്ഷണൈഃ സദൃശസ്തു സഃ .. 22.65 ..

തേനാസൗ സർവതേ വ്യോമ്നി ഭാസ്വതാ തു ദിവാകരഃ ..

അഥൈതാനി തു സൂര്യസ്യ പ്രത്യംഗാനി രഥസ്യ ഹ .. 22.66 ..

സംവത്സരസ്യാവയവൈഃ കല്പി തസ്യ യഥാക്രമമ് ..

അഹസ്തു നാഭിഃ സൗരസ്യ ഏകചക്രസ്യ വൈ സ്മൃതഃ .. 22.67 ..

അരാഃ പംചാർത്തവാംസ്തസ്യ നേമിഃ ഷഡൃതവഃ സ്മൃതഃ ..

രഥനീഡഃ സ്മൃതോ ഹ്യേഷ ചായനേ കൂബരാവുഭൗ .. 22.68 ..

മുഹൂർത്താ ബംധുരാസ്തസ്യ രമ്യാശ്ചാസ്യ കലാഃ സ്മൃതാഃ ..

തസ്യ കാഷ്ഠാ സ്മൃതാ ഘോണാ അക്ഷദംഡഃ ക്ഷണസ്തു വൈ .. 22.69 ..

നിമേഷശ്ചാനുകർഷോഽസ്യ ഹീഷാ ചാസ്യ ലവാഃസ്മൃതാഃ ..

രാത്രിർവരൂഥോ ധർമോഽസ്യ ധ്വജ ഊർദ്ധ്വ സമുച്ഛ്രിതഃ .. 22.70 ..

യുഗാക്ഷകോഡീ തേ തസ്യ അർഥകാമാവുഭൗ സ്മൃതൗ ..

സപ്താശ്വരൂപാശ്ഛംദാസി വഹംതോ വാമതോ ധുരമ് .. 22.71 ..

ഗായത്രീ ചൈവ ത്രിഷ്ടുപ്പ ഹ്യനുഷ്ടുബ്ജഗതീ തഥാ ..

പംക്തിശ്ച ബൃഹതീ ചൈവ ഹ്യുഷ്ണിക്ചൈവ തു സപ്തമീ .. 22.72 ..

ചക്രമക്ഷേ നിബദ്ധം തു ധ്രുവേ ചാക്ഷഃ സമർപിതഃ ..

സഹചക്രോ ഭ്രമത്യക്ഷഃ സഹക്ഷോ ഭ്രമതേ ധ്രുവഃ .. 22.73 ..

അക്ഷേണ സഹ ചക്രേശോ ഭ്രമത്യേഽസൗ ധ്രുവേരിതഃ ..

ഏവമർഥവശാത്തസ്യ സന്നിവേശോ രഥസ്യ തു .. 22.74 ..

തഥാ സംയോഗഭാവേന സംസിദ്ധോ ഭാസുരോ രഥഃ ..

തേനാസൗ തരണിർദേവോ ഭാസ്വതാ സർപതേ ദിവി .. 22.75 ..

യുഗാക്ഷകോടിസന്നദ്ധൗ ദ്വൗ രശ്മീ സ്യന്ദനസ്യ തു ..

ധ്രുവേ തൗ ഭ്രാമ്യതേ രശ്മീ ച ചക്രയുഗയോസ്തു വൈ .. 22.76 ..

ഭ്രമതോ മണ്ഡലാന്യസ്യ ഖേചരസ്യ രഥസ്യ തു ..

യുഗാക്ഷകോടീ തേ തസ്യ ദക്ഷിണേ സ്യംദനസ്യ ഹി .. 22.77 ..

ധ്രുവേണ പ്രഗൃഹീതേ വൈ വിചക്രമ തുരക്ഷവത് ..

ഭ്രമംതമനുഗച്ഛേതാം ധ്രുവം രശ്മീ തു താവുഭൗ .. 22.78 ..

യുഗാക്ഷകോടിസ്തത്തസ്യ രശ്മിഭിഃ സ്യംദനസ്യ തു ..

കീലാസക്താ യഥാ രജ്ജുർഭ്രംമതേ സർവതോ ദിശമ് .. 22.79 ..

ഹ്രസതസ്തസ്യ രശ്മീ തു മംഡലേഷൂത്തരായണേ ..

വർദ്ധതേ ദക്ഷിണേ ചൈവ ഭ്രമതോ മംഡലാനി തു .. 22.80 ..

യുഗാക്ഷകോടിസംബദ്ധൗ രശ്മീ ദ്വൗ സ്യന്ദനസ്യ തു ..

ധ്രുവേണ പ്രഗൃഹീതൗ വൈ തൗ രശ്മീ നയതോ രവിമ് .. 22.81 ..

ആകൃഷ്യേതേ യദാ തൗ വൈ ധ്രുവേണ സമ ധിഷ്ഠിതൗ ..

തദാ സോഽഭ്യംതരേ സൂര്യോ ഭ്രമതേ മംഡലാനി തു .. 22.82 ..

അശീതിർമംഡലശതം കാഷ്ഠയോരംതരം സ്മൃതമ് ..

ധ്രുവേണ മുച്യമാനാഭ്യാം രശ്മിഭ്യാം പുനരേവ തു .. 22.83 ..

തഥൈവ ബാഹ്യതഃ സൂര്യോ ഭ്രമതേ മംഡലാനി തു ..

ഉദ്വേഷ്ടയൻസ വേഗേന മംഡലാനി തു ഗച്ഛതി .. 22.84 ..

ഇതി ശ്രീബ്രഹ്മാംഡേ മഹാപുരാണേ വായുപ്രോക്തേ പൂർവഭാഗേ ദ്വിതീയേഽനുഷംഗപാദേ ദേവഗ്രഹാനുകീർതനം നാമ ദ്വാവിംശതിതമോഽധ്യായഃ .. 22 ..

ಓಂ. P.R. IYER 7.3.2024

"https://sa.wikisource.org/w/index.php?title=ബ്രഹ്മാണ്ഡപുരാണമ്/പൂർവഭാഗഃ/അധ്യായഃ_22&oldid=305494"
ഇത്യസ്മാദ് പ്രതിപ്രാപ്തമ്

29 മാർച് 2021 (തമേ) ദിനാങ്കേ 21:38 സമയേ അന്തിമപരിവർതനം ജാതമ്

പാഠഃ ക്രിയേടിവ കാ'മൻസ ഐട്രിബ്യൂശന/ശേയര-അലാഇക അഭിജ്ഞാപത്രസ്യ അന്തർഗതതയാ ഉപലബ്ധഃ അസ്തി; അന്യാഃ സംസ്ഥിത്യഃ അപി സന്തി . അധികം ജ്ഞാതുമ് അത്ര ഉപയോഗസ്യ സംസ്ഥിതിം പശ്യതു .